

WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ

„Pasze GMO a produktywność i zdrowotność zwierząt”

Instytut Zootechniki PIB, Balice 26 czerwca 2012 r.

I.

Wobec braku na rynku krajowych pasz wysokobiałkowych, w odpowiedniej ilości i jakości, importowana śruta sojowa stanowi ponad 80% białka paszowego w produkcji ponad 8 mln. ton pasz, głównie dla drobiu i świń. Badania nadzoru paszowego w Polsce wskazują, że 95% śruty sojowej na rynku jest zmodyfikowaną genetycznie. Wytwarza się z niej mieszanki pełnoporcjowe i uzupełniające (koncentraty białkowe), wykorzystywane przez rolników wraz z własnymi zbożami do żywienia zwierząt. Białko krajowych roślin strączkowych stanowi zaledwie 5-7%, a białko pasz rzepakowych 12-15% białka paszowego zużywanego w kraju. Pomimo dotacji do uprawy roślin strączkowych, areał ich uprawy na cele paszowe nie wykazuje tendencji wzrostowej, a w ciągu ostatnich 30 lat zmalał z około 300 tys. ha do 90-115 tys. ha.

II.

Wyniki badań naukowych prowadzonych w instytutach podległych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także analiza bilansu paszowego w Polsce wskazuje, że w naszej strefie klimatycznej nie ma alternatywnych pasz wysokobiałkowych mogących całkowicie zastąpić importowaną śrutę sojową. Całkowite zastąpienie białka sojowego krajowymi nasionami roślin strączkowych nie jest możliwe ze względu na graniczne udziały tych pasz w dietach (dopuszczalne ilości), szczególnie w mieszankach paszowych dla drobiu i młodych świń, a także ze względu na nadmierną zawartość węglowodanów strukturalnych (włókna) oraz substancji antyodżywczych (alkaloidy, taniny). Przekroczenie dopuszczalnych udziałów roślin strączkowych w dietach dla zwierząt obniża efektywności produkcji i jej ekonomiczne skutki. W IUNG Puławy PIB i Instytucie Zootechniki PIB podjęto próby oceny przydatności wybranych gatunków i odmian krajowych roślin strączkowych w żywieniu

zwierząt wpisanych do Rejestru Odmian Uprawnych. Wstępne wyniki tych badań wskazują na możliwość wykorzystania nasion roślin strączkowych i pasz rzepakowych w żywieniu zwierząt rzeźnych w ograniczonym zakresie, pod warunkiem, że będą one dostępne na rynku w wystarczającej ilości. Wykluczają jednakże całkowite zastąpienie śrutę sojowej.

III.

Wysokie i rosące zapotrzebowanie na śrutę sojową wynika z:

- wprowadzonego zakazu stosowania mączek mięsno-kostnych w żywieniu zwierząt, które przed wprowadzeniem zakazu stanowiły około 30-40% białka paszowego,
- stabilnego i wysokiego spożycia mięsa wieprzowego i dynamicznie zwiększającego się spożycia mięsa drobiowego,
- zmiany trybu pracy i życia Polaków, rosnącej świadomości zdrowotnej konsumentów preferujących mięso drobiowe białe oraz chude mięso wieprzowe, a także zwiększającego się eksportu mięsnych produktów spożywczych.

IV.

W badaniach Instytutu Zootechniki PIB i Państwowego Instytutu Weterynarii PIB wykonanych na kurczętach i świniami rzeźnymi, lochach i prosiętach, kurach nioskach, cielętach i krowach mlecznych żywionych dietami zawierającymi dwie podstawowe pasze zmodyfikowane genetycznie, śrutę sojową *Roundup Ready* i kukurydzę GMO *MON 810* nie stwierdzono:

- negatywnego wpływu na status metaboliczny i zdrowotny zwierząt, w tym efektywność odpowiedzi immunologicznej po szczepieniach profilaktycznych przeciw schorzeniom drobiu, świń i bydła występującym w Polsce,
- nie stwierdzono transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym, po przejściu żołądka właściwego i dwunastnicy,
- transgenicznego DNA nie stwierdzono w narządach wewnętrznych, w krwi, tkance mięśniowej, mleku i jajach kur niosek,

- nie wykazano jego obecności w mikroorganizmach symbiotycznych przewodu pokarmowego i odchodach zwierząt wydalanych do środowiska glebowego,
- nie stwierdzono reakcji alergicznych na białko pasz zmodyfikowanych genetycznie.

Wskazuje to, że kwasy nukleinowe (DNA) jądra komórkowego śruty sojowej i ziarna kukurydzy, w tym obu pasz zmodyfikowanych genetycznie, ulegają destrukcji i enzymatycznemu trawieniu w żołądku właściwym i dwunastnicy, a u przeżuwaczy w przedżołądku, w żwaczu. Wskazuje równocześnie, że żywienie zwierząt śrutą sojową i kukurydzą zmodyfikowanymi genetycznie, nie powoduje transferu transgenicznego DNA do tkanek i produktów o zwierzęcych o znaczeniu pokarmowym i odżywczym dla człowieka (mięso, podroby, mleko, jaja).

V.

Wyniki badań nie wykazały:

- negatywnego wpływu transgenicznego DNA na skład chemiczny obu pasz, różnic w składzie chemicznym pasz tradycyjnych i zmodyfikowanych genetycznie, co wskazuje na ich równoważność pokarmową w żywieniu zwierząt,
- nie stwierdzono wpływu pasz GMO na produktywność zwierząt, przyrosty masy ciała, wydajność mleczną, nieśność kur i jakość tkanki mięśniowej (mięsa).

Świadczy to, że badane pasze GMO (śruta sojowa *Roundup Ready* i kukurydza *MON 810*) nie wywołują reakcji alergicznych, są równoważne pod względem wartości pokarmowej, nie zagrażają produkcji zwierzęcej i zdrowiu zwierząt, a także jakości produktów pochodzenia zwierzęcego i ich przydatności do spożycia.

Instytut Zootechniki PIB w ramach środków statutowych prowadzi pogłębione badania wielopokoleniowe na zwierzętach laboratoryjnych dla oceny skutków podawania pasz GMO w dietach (śruta sojowa *Roundup Ready* i kukurydza *MON 810*) na rozrodczość i wskaźniki tkankowe oraz podstawowe markery krwi zwierząt. Wstępne wyniki tych badań nie wskazują, aby podawanie zwierzętom laboratoryjnym obu pasz, oddzielnie lub równocześnie

wywoływało negatywne skutki dla rozrodczości i zdrowia tych zwierząt, ich statusu metabolicznego i tkankowego, po 5-6 pokoleniach żywienia dietami z udziałem pasz zmodyfikowanych genetycznie.

VI.

Ustawowy zakaz stosowania pasz GMO w żywieniu zwierząt w Polsce wprowadzony w 2006 roku, wchodzący w życie 1 stycznia 2013 r., pomija wyniki badań państwowych instytutów naukowych oraz opinie naukowych towarzystw biotechnologicznych, pomija również wyniki ponad 80 zakończonych projektów badawczych w Unii Europejskiej, w tym:

- zagraża wyeliminowaniem śruty sojowej jako najbardziej wartościowego i ekonomicznie najtańszego w przeliczeniu na białko materiału paszowego z przemysłu paszowego,
- zagraża zmniejszeniem krajowej produkcji zwierzęcej oraz ograniczeniem podaży mięsa drobiowego i wieprzowego na rynek,
- wywoła znaczący wzrost cen mięsa i pogorszy poziom wyżywienia ludności, zwłaszcza najmniej zamożnej części społeczeństwa,
- pogorszy opłacalność produkcji mięsa drobiowego i wieprzowego, mleka i jaj, zmniejszy konkurencyjność polskich produktów żywnościowych na rynku krajowym i zagranicznym.

VII.

Planowany zakaz stosowania pasz GMO w żywieniu zwierząt spowoduje zwiększony import produktów żywnościowych z zagranicy, w tym mięsa drobiowego i wieprzowego, wytwarzanych na paszach zmodyfikowanych GMO, bowiem we wszystkich krajach Unii Europejskiej i świata, w produkcji zwierzęcej stosowana są pasze zmodyfikowane genetycznie, w tym śruta sojowa GMO.

Wobec braku transferu transgenicznego DNA do tkanki mięśniowej, mleka i jaj, nie ma możliwości stwierdzenia jakimi paszami żywiono zwierzęta i z jakich surowców mięsnych wytworzono produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego.

VIII.

Utrzymanie zakazu stosowania pasz zmodyfikowanych GMO w żywieniu zwierząt w Polsce będzie posiadało daleko idące ujemne skutki, w tym:

- społeczne (spadek spożycia mięsa drobiowego i wieprzowego, niezadowolenie społeczne),
- gospodarcze (zapaść sektora paszowego, sektora produkcji zwierzęcej, w tym drobiu i świń, pogorszenie efektywności produkcji zwierzęcej i jej konkurencyjności na rynku),
- ekonomiczne (wysoki wzrost cen mięsa, w tym mięsa drobiowego i wieprzowego oraz jaj, wzrost stopy inflacji).